

રૂપરેખા

- 15.0 ઉદ્દેશો
- 15.1 પ્રસ્તાવના
- 15.2 પૃથક્કરણીય સંલેખો
- 15.2.1 અર્થ અને પરિભાષા
- 15.2.2 જરૂરિયાત અને હેતુ
- 15.2.3 પૃથક્કરણીય સંલેખના પ્રકારો
- 15.3 વિષય પૃથક્કરણીય સંલેખ અથવા નામાંતર સંલેખ
- 15.3.1 જરૂરિયાત અને હેતુ
- 15.3.2 વર્ગીકૃત સૂચિના વિષય પૃથક્કરણીય સંલેખોના પ્રકારો
- 15.4 સંપાદકીય નિર્દેશો હેઠળનાં ગ્રંથો
- 15.4.1 સામાન્ય બૃહવંશ ગ્રંથો
- 15.4.2 સામાન્ય બૃહવંશ ગ્રંથો હેઠળનાં ઉદાહરણો
- 15.4.3 અભિનંદન/સ્મૃતિ ગ્રંથો
- 15.4.4 કૃત્રિમ બૃહવંશ ગ્રંથો
- 15.4.5 કૃત્રિમ બૃહવંશ ગ્રંથો હેઠળનાં ઉદાહરણો
- 15.5 સારાંશ
- 15.6 તમારી પ્રગતિ ચકાસોના ઉત્તરો
- 15.7 સંદર્ભો અને વિશેષ વાચન

15.0 ઉદ્દેશો (Objective)

આ એકમના અભ્યાસ પછી તમે નીચે મુજબની બાબતોમાં સક્ષમ બનશો :

- પૃથક્કરણીય સંલેખોનો અર્થ, આવશ્યકતા અને ઉદ્દેશ સમજવામાં;
- આવા સંલેખો તૈયાર કરવા માટેની પદ્ધતિ દર્શાવવામાં;
- વિવિધ પ્રકારના બૃહવંશ ગ્રંથોની ઓળખ કરવામાં તેમજ
- બૃહવંશ ગ્રંથો માટેના વિષય પૃથક્કરણીય સંલેખો તૈયાર કરવામાં.

15.1 પ્રસ્તાવના (Introduction)

સી.સી.સી.માં સંયુક્ત કે બૃહવંશ ગ્રંથોના સ્વરૂપે એવા ગ્રંથો કે પુસ્તકોનો

સ્વીકાર કરવામાં આવેલ છે કે જેના અલગ અલગ ભાગો માટે અલગ અલગ વ્યક્તિઓ જવાબદાર હોય એટલે કે એક ગ્રંથમાં અલગ અલગ વ્યક્તિઓનાં વિચારો કે કર્તૃત્વ સમાવિષ્ટ હોય. આવા ગ્રંથોને સંપાદકીય ગ્રંથો કહેવામાં આવે છે. આવા કેટલાક ગ્રંથો માટે પૃથક્કરણીય સંલેખ તૈયાર કરવાની આવશ્યકતા રહે છે. આથી, આ પ્રકરણમાં પૃથક્કરણીય સંલેખ કેમ આવશ્યક છે. તેમજ તેનું સ્વરૂપ કેવું હોય તે અંગે સમજૂતી અહીં આપવામાં આવેલ છે. આ એકમમાં સીસીસી મુજબ અભિનંદન તેમજ સ્મૃતિ ગ્રંથોના સૂચિકરણ અંગે પણ સમજૂતી આપવામાં આવી છે.

15.2 પૃથક્કરણીય સંલેખો (ANALYTICAL ENTRIES)

ગ્રંથાલયમાં ખરીદવામાં આવતા ગ્રંથોમાંના ઘણાબધા ગ્રંથો કે પ્રલેખો વિવિધતા ધરાવતા હોય છે. જેમ કે કોઈ એક ગ્રંથ એક કરતા વધારે વિષયો સમાવતો હોય. આવા ગ્રંથો બહવંશ સ્વરૂપ ધરાવતા હોવાથી તેમાં સમાવિષ્ટ વિષયોથી ગ્રંથાલયના ઉપયોગકર્તાઓને અવગત કરાવવા માટે પૃથક્કરણીય સંલેખો તૈયાર કરવામાં આવે છે.

15.2.1 અર્થ અને પરિભાષા :

કોઈ ગ્રંથ કે કૃતિના કોઈ એક ભાગ માટે બનાવવામાં આવતા સંલેખ તે પૃથક્કરણીય સંલેખ (Analytical Entry) છે. આવા પ્રકારના સંલેખ કોઈ એક સંગ્રહમાંની એક કૃતિ કે કેટલાક નિશ્ચિત પૃષ્ઠો માટે તૈયાર કરવામાં આવે છે. કોઈ એક ગ્રંથ કે પ્રલેખના એક ભાગ જેમકે સામયિકના લેખો, પરિષદની કાર્યવાહીઓ તેમજ સંગ્રહના કોઈ એક ભાગ વગેરે માટે તૈયાર કરાતા સંલેખોને પૃથક્કરણીય સંલેખો કહેવામાં આવે છે. આવા સંલેખો કૃતિ કે સંગ્રહના કોઈ એક ભાગને અલગથી દર્શાવે છે. એએસીઆર -1 અનુસાર પૃથક્કરણીય સંલેખ એટલે એવો સંલેખ કે જેના સંલેખ અગાઉ બની ગયા હોય તેવી કોઈ કૃતિના કોઈ ભાગ જેવા કે સંગ્રહ, ગ્રંથમાળા, ક્રમિક પ્રકાશનનો અંક કે અન્ય વાઙ્મય સૂચિગત એકમ માટે જે સંલેખ તૈયાર કરવામાં આવે છે તે. આવા પૃથક્કરણીય સંલેખો સ્વતંત્ર, સ્વયંપૂર્ણ સંલેખો કે પૂરક સંલેખો હોઈ શકે છે. (એએસીઆર-1 પૃ. 343). આ ઉપરાંત એએસીઆર-2 મુજબ પૃથક્કરણીય સંલેખ એટલે જેનો વ્યાપક સંલેખ બનાવેલો છે તેના કોઈ એક ભાગ માટેનો સંલેખ (એએસીઆર-2 પૃ. 563).

15.2.2 જરૂરિયાત અને હેતુ :

કેટલીક પાઠ્યસામગ્રી એવી હોય છે કે જેને સૂચિમાં દર્શાવવી મુશ્કેલ હોય છે આવી સામગ્રીથી ઉપયોગકર્તાને અવગત કરાવવા માટે પૃથક્કરણીય સંલેખ તૈયાર કરવામાં આવે છે. ડૉ. રંગનાથનના મતે સ્થાનિક જરૂરિયાતોને ધ્યાનમાં રાખી વિષય અને કર્તા પૃથક્કરણીય સંલેખો તૈયાર કરવામાં આવે છે. ગ્રંથાલયે ગ્રંથાલયે તેની જરૂરિયાત બદલાતી રહે છે જેમકે, ભારતના કોઈ ગ્રંથાલયમાં અંગ્રેજી નિબંધોના પુસ્તક માટે પૃથક્કરણીય સંલેખો તૈયાર કરવાની જરૂરિયાત નથી કેમકે વિલ્સન એન્ડ કંપનીની Essay Index(નિબંધ નિર્દેશિકા)ઉપલબ્ધ છે પરંતુ, ભારતીય ભાષાના નિબંધો માટે

ત્યાં સુધી પૃથક્કરણીય સંલેખો તૈયાર કરવા જોઈએ કે જ્યાં સુધી આવા નિબંધોની નિર્દેશિકા પ્રકાશિત ન થાય. નીચે જણાવ્યા મુજબની કેટલીક પરિસ્થિતિઓમાં પૃથક્કરણીય સંલેખો તૈયાર કરવા આવશ્યક માનવામાં આવે છે.

- (1) બૃહવંશ ગ્રંથોના કિસ્સામાં કર્તા અને શીર્ષક એટલે કે આખ્યાના પૃથક્કરણીય સંલેખો તૈયાર કરવામાં આવે છે. અનેકવિધ વિષયો ધરાવતા ગ્રંથો માટે વિષય પૃથક્કરણીય સંલેખો તૈયાર કરવા આવશ્યક છે. ખાસ કરીને ગ્રંથાલયમાં તેમાં દશવિલ વિષય પરનો કોઈ ગ્રંથ ઉપલબ્ધ ન હોય તેવી પરિસ્થિતિમાં આવા સંલેખ આવશ્યક બને છે.
- (2) ઘણી વખત એવું બનતું હોય છે કે ગ્રંથનો કોઈ એક ભાગ અદ્યતન માહિતીના મૌલિક વિચારોને દર્શાવતો હોય કે જે વાચકો માટે મહત્વનો અને ખૂબ જ ઉપયોગી હોય છે ત્યારે આવા સંલેખ આવશ્યક બને છે.
- (3) ક્યારેક ગ્રંથના કોઈ એક પ્રકરણમાં દશવિલી વ્યક્તિની જીવની, જે તે વ્યક્તિ માટે એકમાત્ર જીવન ચરિત્રાત્મક વિવરણ ઉપલબ્ધ બને છે. આ પરિસ્થિતિમાં વિષય પૃથક્કરણીય સંલેખ ઉપયોગી બને છે.
- (4) પ્રલેખોમાં જો કોઈ વિષયને લગતી વિસ્તૃત વાઙ્મયસૂચિ દર્શાવેલી હોય તો, એક અલગ કૃતિ તરીકે વિષય પૃથક્કરણીય સંલેખો દ્વારા વાચકોને ગ્રંથાલયમાં ઉપલબ્ધ જાણીતા પ્રલેખોની ઉપલબ્ધતા તરફ દોરી શકીએ છીએ.
- (5) ઉપયોગકર્તાઓને ગ્રંથાલયમાં ઉપલબ્ધ પ્રલેખોના સંક્ષિપ્ત લેખોની પ્રાપ્તિ તરફ દોરી જવા માટે પૃથક્કરણીય સંલેખો ઉપયોગી બને છે.

આમ વિષય, કર્તાઓ, પ્રલેખની આખ્યા કે શીર્ષકના કોઈ એક ભાગને પૃથક્કૃત કરી પૃથક્કરણીય સંલેખો તૈયાર કરવામાં આવે છે, જેના થકી ઉપયોગકર્તાઓનું ધ્યાન આ બાબતો પ્રત્યે દોરવામાં આવે છે. આવા સંલેખોની સંખ્યા ઉપયોગકર્તાઓની જરૂરિયાત અને ઉપયોગિતા પર આધારિત હોય છે.

15.2.3 પૃથક્કરણીય સંલેખના પ્રકારો :

પૃથક્કરણીય સંલેખોને નીચે મુજબના ત્રણ પ્રકારોમાં વિભાજિત કરવામાં આવેલ છે :

- (1) વિષય પૃથક્કરણીય સંલેખો (Subject Analytical Entries)
- (2) કર્તા પૃથક્કરણીય સંલેખો (Author Analytical Entries)
- (3) આખ્યા પૃથક્કરણીય સંલેખો (Title Analytical Entries)

સીસીસીમાં ડો. રંગનાથને વિષય પૃથક્કરણીય સંલેખોને નામાંતર સંલેખો (Cross Reference Entries) તરીકે દર્શાવ્યા છે.

તમારી પ્રગતિ ચકાસો

1. AACR-2 મુજબ પૃથક્કરણીય સંલેખને વ્યાખ્યાયિત કરો.
2. CCC અંતર્ગત વિવિધ પ્રકારના પૃથક્કરણીય સંલેખો દર્શાવો.

નોંધ : (1) નીચે આપેલી જગ્યામાં તમારા ઉત્તર લખો.

(2) એકમનાં અંતે આપેલા ઉત્તરો સાથે તમારા ઉત્તરને સમજાવો.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

15.3 વિષય પૃથક્કરણીય સંલેખ અથવા નામાંતર સંલેખ (SUBJECT ANALYTICAL ENTRY OR CROSS REFERENCE ENTRY)

સામાન્ય રીતે વર્ગ નિર્દેશી સંલેખો કે વિષય સંલેખો જે તે પ્રલેખના માત્ર વિશિષ્ટ વિષયને જ દર્શાવે છે, પરંતુ અનેક ગ્રંથો કે પ્રલેખો એવા હોય છે જે બહુવિધ વિષય સાથે સંબંધિત હોય છે અને તેમના કેટલાકનો અમુક ભાગ વિશિષ્ટ વિષય સાથે સંબંધિત હોય છે. આવા ગ્રંથોને દર્શાવવામાં સામાન્યપણે વર્ગીકરણ પદ્ધતિ અસમર્થ હોય છે. આથી આ સમસ્યાના સમાધાન માટે ગ્રંથાલય સૂચિમાં જે વિશિષ્ટ પ્રકારના સંલેખો બનાવવામાં આવે છે તેને સીસીસીમાં વિષય પૃથક્કરણીય સંલેખો તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.

સીસીસીના નિયમ ક્રમાંક FN53 મુજબ નામાંતર સંલેખ એટલે પ્રલેખના જે ભાગમાં વિષય નિર્દેશ થયો હોય તેને દર્શાવતો વિશિષ્ટ વિષય સંલેખ. આવા સંલેખને વિષય પૃથક્કરણીય સંલેખ પણ કહેવામાં આવે છે.

સીસીસીના નિયમ ક્રમાંક FP5 મુજબ નામાંતર સંલેખ તે વર્ગીકૃત સૂચિમાં વર્ગાકનો વિશિષ્ટ સંલેખ છે જે-

- (1) વિષયના વર્ગાક પરથી મૂળ પ્રલેખમાં તે વિષયનું પ્રાપ્તિ સ્થાન દર્શાવે છે.

- (2) અંક સંલેખ છે.
- (3) તેથી તે સૂચિના વર્ગીકૃત વિભાગ સાથે સંબંધ ધરાવે છે.
- (4) અનુવર્ણ સૂચિના વિષય પૃથક્કરણ સંલેખ જેવો છે.

15.3.1 જરૂરિયાત અને હેતુ :

સામાન્ય રીતે ગ્રંથાલયમાં સંગ્રહાયેલ પ્રલેખો અનેક કે વિવિધ વિષયો સાથે સંકળાયેલા હોય છે. આવા પ્રલેખો બહુવિધ વિષય સમાવતા હોય છે. આથી આવા ગ્રંથોને વર્ગીકરણ પદ્ધતિઓ સંપૂર્ણ રીતે વર્ગીકૃત કરવામાં અસમર્થ પુરવાર થાય છે અને પરિસ્થિતિ એવી નિર્માણ થાય છે કે આ સમસ્યાને દૂર કરવા સૂચિ પર આધાર રાખવો પડે છે. અસરકારક સંદર્ભસેવા માટે પણ સૂચિ વિષય પૃથક્કરણીય સંલેખોથી સમૃદ્ધ હોય તે આવશ્યક છે. વિષય પૃથક્કરણીય સંલેખના અભાવમાં અસરકારક સંદર્ભસેવા પૂરી પાડવી મુશ્કેલ બને છે. કેમકે તેના અભાવમાં કર્મચારીઓ માટે પણ પ્રલેખમાં સમાવિષ્ટ માહિતી શોધવી મુશ્કેલ હોય છે. ગ્રંથાલયમાં પૃથક્કરણના અભાવમાં ગ્રંથો કે પ્રલેખોમાં વિસ્તૃત રીતે સમાવિષ્ટ માહિતી શોધવામાં વાચકોને વારંવાર સમય વ્યતીત કરવો પડે છે. આમ, પૃથક્કરણીય સંલેખના અભાવમાં વાચકો અને ગ્રંથાલય કર્મચારીઓ બંનેનો સમય વેડફાય છે, જેના કારણે ગ્રંથાલય વિજ્ઞાનના સૂત્ર ‘વાચકનો સમય બચાવો’નું પાલન નથી થઈ શકતું જેની સંશોધન પર વિપરીત અસર પડે છે.

15.3.2 વર્ગીકૃત સૂચિના વિષય પૃથક્કરણીય સંલેખોના પ્રકારો :

સરળ ગ્રંથ, સામાન્ય બહવંશ ગ્રંથ, કૃત્રિમ બહવંશ ગ્રંથ તેમજ સામયિકના સ્વરૂપ જેવી વાચનસામગ્રીની પ્રકૃતિના આધારે વિષય પૃથક્કરણીય સંલેખોને નીચે મુજબ ચાર વિભાગોમાં વિભાજિત કરી શકાય છે :

- (1) સરળ ગ્રંથનો નામાંતર સંલેખ
- (2) સામાન્ય બહવંશ ગ્રંથનો વિશિષ્ટ નામાંતર સંલેખ
- (3) કૃત્રિમ બહવંશ ગ્રંથનો વિશિષ્ટ નામાંતર સંલેખ
- (4) સામયિક પ્રકાશનનો નામાંતર સંલેખ

(1) સરળ ગ્રંથના નામાંતર સંલેખનું માળખું :

સરળ ગ્રંથનો નામાંતર સંલેખ સુધારેલ નિયમ ક્રમાંક MJ અનુસાર નીચે મુજબના વિભાગોમાં વિભાજિત હોય છે.

- (અ) અગ્ર વિભાગ (Leading Section)
- (બ) નિર્દેશ વિભાગ (Directing Section)
- (ક) પ્રાપ્તિસ્થાન વર્ણન (Locus Statement)

સુધારેલ નિયમ ક્રમાંક MJ03 પ્રાપ્તિસ્થાન વર્ણનના ત્રણ વિભાગો દર્શાવે છે:

- (1) નિર્દેશિત પ્રલેખ (Referred to document)નો સ્થાનાંક
- (2) નિર્દેશિત પ્રલેખનું શીર્ષક

(3) નિર્દેશિત પ્રલેખની આખ્યા અને આવૃત્તિ (જો હોય તો) ઉપરાંત નિર્દેશિત પ્રલેખ (Referred to document) પરથી નિર્દેષ્ટ પ્રલેખ (Referred from document)માંના પ્રાપ્તિસ્થાનનું વિવરણ.

- (અ) અગ્ર વિભાગ (Leading Section) : અગ્ર વિભાગ અગ્ર રેખા પર પ્રથમ ઊભી રેખાથી શરૂ થાય છે. આ વિભાગમાં વર્ગિક કે વર્ગિક ઉપરાંત નિર્દેષ્ટ પ્રલેખના થોડા ભાગ પરથી તૈયાર કરવામાં આવેલ ગ્રંથાંક દર્શાવવામાં આવે છે. આ વિભાગ પેન્સિલથી દર્શાવવામાં આવે છે. આ વિભાગ દર્શાવ્યા બાદ પૂર્ણવિરામ મૂકવામાં આવતું નથી તે ખાસ ધ્યાન રાખવું.
- (બ) નિર્દેશ વિભાગ (Directing Section) : આ વિભાગ અગ્ર વિભાગની નીચે બીજી ઊભી લીટીથી શરૂ થાય છે. અહીં નિર્દેશક તત્ત્વ 'See also' લખવામાં આવે છે. અહીં પણ અંતમાં પૂર્ણવિરામ મૂકવામાં આવતું નથી. અહીં નિર્દેશક તત્ત્વ 'See also'ને ત્રાંસા અક્ષરોમાં (Italic)માં લખવામાં આવે છે અથવા જો હાથથી લખતા હોય ત્યારે તેની નીચે રેખા દોરવામાં આવે છે.
- (ક) પ્રાપ્તિસ્થાન વિવરણ (Locus Statement) : આ વિભાગ અન્ય ત્રણ પેટા વિભાગમાં વહેચાયેલ છે. જે નીચે મુજબ છે :
- (1) નિર્દેશિત પ્રલેખનો સ્થાનિક (Call Number of the Referred to Document) : આ પેટા વિભાગ બીજી ઊભી રેખાથી શરૂ થશે જેમાં જે પ્રલેખ તરફ નિર્દેશ કરવાનો છે તેનો સ્થાનિક કે જે મુખ્ય સંલેખમાં દર્શાવેલ હોય તે લખવામાં આવે છે. આ પેટા વિભાગના અંતમાં પણ પૂર્ણવિરામ મૂકવામાં આવતું નથી.
- (2) નિર્દેશિત પ્રલેખ માટેનું શીર્ષક (Heading for the Referred to Document) : આ વિભાગમાં નિર્દેશિત એ જ લખવામાં આવે છે જે મુખ્ય સંલેખમાં દર્શાવેલું હોય આમ છતાં વ્યક્તિ નામના કિસ્સામાં દ્વિતીય તત્ત્વો અને વ્યક્તિગત વિશિષ્ટતા ધરાવતા પદોને દૂર કરવામાં આવે છે. તેને સામાન્ય અક્ષરોમાં લખવામાં આવે છે એટલે કે તે કેપિટલ અક્ષરોમાં લખવાનું નથી.
- (3) નિર્દેશિત પ્રલેખની આખ્યા વગેરે (Title etc. of the Referred to Document): આ પેટા વિભાગ નિર્દેશિત પ્રલેખના શીર્ષકની નોંધ બાદ નવી લીટીથી બીજી ઊભી રેખાથી થાય છે જેનું અનુસંધાન પ્રથમ ઊભી રેખાથી કરવામાં આવે છે. અહીં પ્રલેખની આખ્યા (ઉપઆખ્યા કે વર્ણનાત્મક આખ્યા સિવાય) લખવામાં આવે છે. જો આવૃત્તિ અંગેની કોઈ માહિતી ઉપલબ્ધ હોય તો મુખ્ય સંલેખમાં દર્શાવ્યા મુજબ અહીં લખવામાં આવે છે અને તેના પછી પૂર્ણવિરામ મૂકવામાં આવે છે.

અહીં જણાવવાનું કે જો સંપૂર્ણ પ્રલેખનો સંદર્ભ આપવાનો હોય તો પ્રાપ્તિ

સ્થાન દર્શાવવામાં આવતું નથી, પરંતુ જો સંપૂર્ણ પ્રલેખનો સંદર્ભ ના હોય તો પ્રલેખની સંક્ષિપ્ત આખ્યા લખ્યા પછી નીચે મુજબ લખવામાં આવે છે :

(1) પ્રલેખની સંક્ષિપ્ત આખ્યા લખ્યા બાદ પૂર્ણવિરામ મૂકવામાં આવે છે.

(2) નિર્દેશિત પ્રલેખ પરથી નિર્દિષ્ટ પ્રલેખમાંના પ્રાપ્તિસ્થાનના વિવરણને 'P' કે 'See' અથવા 'Chap' અથવા કોઈ સુસંગત પદ દર્શાવ્યા બાદ તેને સંબંધિત અંક સંખ્યા લખવામાં આવે છે.

નામાંતર સંલેખનું માળખું

	અગ્ર વિભાગ	
	માહિતી	નિર્દેશ વિભાગ નિર્દેશી પ્રલેખનો સ્થાનાંક નિર્દેશી પ્રલેખ માટેનું શીર્ષક નિર્દેશી પ્રલેખની આખ્યા વગેરે આવૃત્તિ અંગેની.

તમારી પ્રગતિ ચકાસો :

(3) વિવિધ પ્રકારના વિષય પૃથક્કરણીય સંલેખો દર્શાવો

(4) સામાન્ય નામાંતર સંલેખના વિવિધ વિભાગોનાં નામ જણાવો

નોંધ : (1) નીચે આપેલી જગ્યામાં તમારા ઉત્તરો લખો.

(2) આ એકમના અંતે આપેલા ઉત્તરો સાથે તમારા ઉત્તરો સરખાવો.

.....

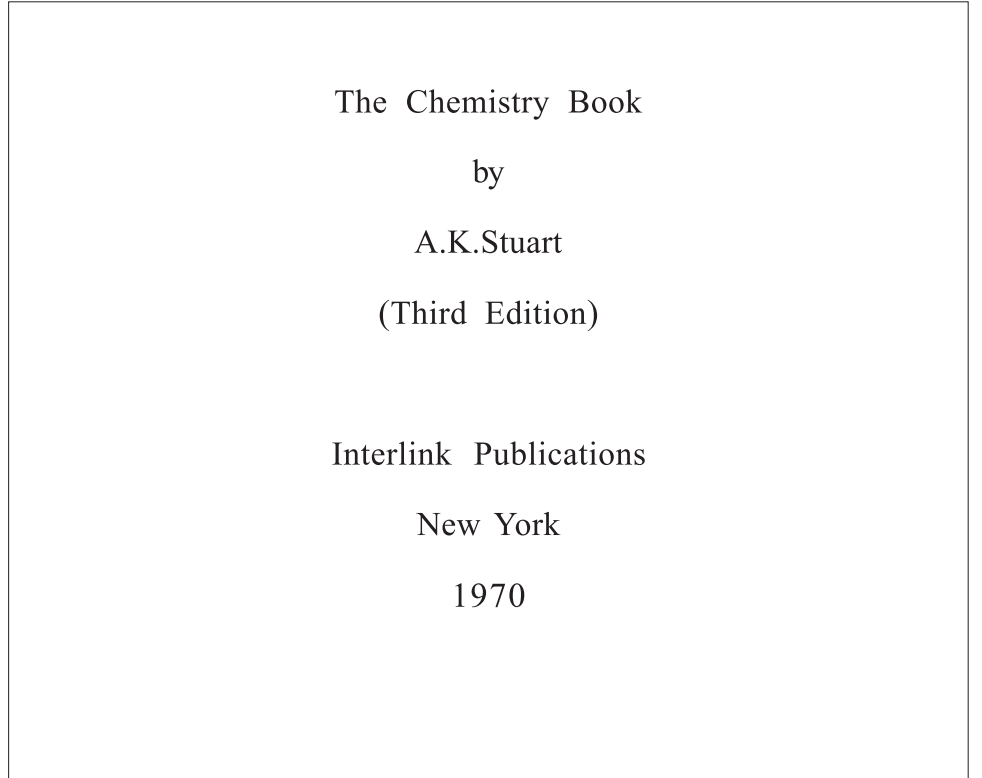
.....

.....

.....
.....
.....
.....
.....

નામાંતર અને અન્ય ગ્રંથ નિર્દેશી સંલેખોના ઉદાહરણ પરથી સરળતાથી સમજ શકાશે. અહીં નીચેનું ઉદાહરણ આ સંદર્ભે જોઈએ.

ઉદાહરણ-1 :

Other Information :

Call No. : E N70

Acc. No. : 85214

Size : 22cm.

Note : Page no. 55 to 115 are devoted to Physical Chemistry with class number E:2. This part is to be highlighted.

મુખ્ય સંલેખ

	E N	70
	85214	STUART (AK). Chemistry Book. Ed3.

શોધતા અંકોડા માટેની શૃંખલા પ્રક્રિયા

E : Chemistry

વર્ગ નિર્દેશી સંલેખ

	CHEMISTRY
	For documents in this Class and its Subdivisions, she the Classified Part of the catalogue under the Class Number

કર્તા માટેનો ગ્રંથ નિર્દેશી સંલેખ અથવા કર્તા નિર્દેશી સંલેખ

		STUART(AK).
		Chemistry Book. Ed.3.E
		○

નામાંતર સંલેખ

		E:2
		See also E N70 STUART Chemistry Book. Ed 3. P. 55 - 115.
		○

શોધતા અંકોડા માટેની શુંખલા પ્રક્રિયા

E : Chemistry

E:2 : Physical chemistry

વર્ગ નિર્દેશી સંલેખ-1

		CHEMISTRY
		For documents in this Class and its Subdivisions, she Classified Part of the catalogue under the Class Number
		○

વર્ગ નિર્દેશી સંલેખ-1

	PHYSICAL CHEMISTRY
	For documents in this Class and its Subdivisions, see Classified Part of the catalogue under the Class Number E : 2

આલેખ

E:2 P 55-115		Physical Chemistry Chemistry
		Stuart (A K).

15.4 સંપાદકીય નિર્દેશ હેઠળના ગ્રંથો (BOOKS UNDER EDITORIAL DIRECTIONS)

ઘણા ગ્રંથો એવા હોય છે કે જેના કર્તૃત્વની જવાબદારી કોઈ એક કર્તાની નથી હોતી, પણ એક કરતા વધારે કર્તાઓના લેખો એક ગ્રંથમાં એકત્રિત કરી પ્રકાશિત કરવામાં આવેલ હોય છે. આવા અનેક કર્તાઓનાં લેખો કે કૃતિઓને સંકલિત કરી

એક આપ્યા કે શીર્ષક હેઠળ પ્રકાશિત કરવાનું કાર્ય સંપાદક કરે છે. આ પ્રકારના ગ્રંથો ઉપરાંત, કેટલાંક અન્ય પ્રકાશનો પણ સંપાદિત હોઈ શકે છે. જેમકે (1) સામયિકો (2) પરિષદ કાર્યવાહીઓ, (3) અહેવાલો તેમજ કમિક પ્રકાશનો જેમાં પ્રગતિ અહેવાલો, સમીક્ષાઓનો સમાવેશ થાય છે (4) એક કે વધુ કતઓના લેખો એકત્રિત કરી નિશ્ચિત કરેલ કોઈ એક શીર્ષક હેઠળ પ્રકાશિત ગ્રંથો (5) એક કે તેથી વધુ વ્યક્તિઓ દ્વારા સંપાદિત કરવામાં આવેલ કૃતિઓ કે જેના વિષયવસ્તુ માટે વધારાના સંલેખોની આવશ્યકતા નથી હોતી.

આ એકમમાં મુખ્યત્વે ઉપર દર્શાવેલ ક્રમાંકમાંથી ક્રમાંક 4 માં દર્શાવેલ સંપાદિત ગ્રંથો સંદર્ભે ચર્ચા કરવામાં આવેલ છે.

ડૉ. રંગનાથને સી.સી.સી.માં નિયમ FFAમાં બૃહવંશ ગ્રંથની આપેલ વ્યાખ્યા મુજબ બૃહવંશ ગ્રંથ એટલે “અલગ અલગ શીર્ષકવાળી બે કે બેથી વધુ એવી રચનાઓનું સંકલન કે જેમાં કમિકતા ના હોય તેમજ તે વિવિધ લેખકો દ્વારા રચાયેલ હોય” એટલે કે એવો કોઈ ગ્રંથ જેમાં બે કે તેથી વધુ લેખ આપવામાં આવેલ હોય તેમજ પ્રત્યેક લેખનું સ્વતંત્ર શીર્ષક હોય, બંને વચ્ચે વિચારોમાં સામ્ય ના હોય. ઉપરાંત સામાન્ય રીતે વિવિધ લેખકો દ્વારા લખાયેલ હોય તેને બહવંશ ગ્રંથ કહેવામાં આવે છે.

ડૉ. રંગનાથને બહવંશ ગ્રંથના ખ્યાલને વધુ સ્પષ્ટ કરવા માટે તેને નીચે મુજબ બે વિભાગોમાં વિભાજિત કરેલ છે :

1. સામાન્ય બૃહવંશ ગ્રંથ (Ordinary Composite Book)
2. કૃત્રિમ બૃહવંશ ગ્રંથ (Artificial Composite Book)

15.4.1 સામાન્ય બૃહવંશ ગ્રંથ (Ordinary Composite Book):

સામાન્ય બૃહવંશ ગ્રંથો અંતર્ગત એવા તમામ ગ્રંથોને સામેલ કરવામાં આવેલ છે કે જેમાં એક સામાન્ય શીર્ષક અંતર્ગત તેના વિવિધ અંશો કે ભાગોને સામૂહિક રીતે રજૂ કરવામાં આવેલ હોય. આવાં પુસ્તકો કે ગ્રંથોમાં સામાન્ય રીતે અભિનંદન ગ્રંથ, સંકલન, સંગોષ્ટિઓ, સ્તુતિ/ભજન/ગીત સંગ્રહ, પ્રાર્થના-સંગ્રહ તેમજ અન્ય આ પ્રકારનાં સંકલન સામાન્ય બહવંશ ગ્રંથોની શ્રેણીમાં આવે છે.

સીસીસી સામાન્ય બહવંશ ગ્રંથોને એક વિશિષ્ટ પ્રકારના ગ્રંથ તરીકે સ્વીકારે છે અને તેમાં ગ્રંથની પ્રકૃતિના સ્વરૂપ મુજબ સૂચિકરણ માટે અલગથી નિયમોની જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે. સામાન્ય બહવંશ ગ્રંથોનો મુખ્ય સંલેખ એક સામાન્ય ગ્રંથની જેમ જ તૈયાર કરવામાં આવે છે. અહીં સહયોગીઓના નામોની ઉપેક્ષા કરવામાં આવે છે. તેમને નિર્દેશી સંલેખોમાં સ્થાન આપવામાં આવે છે, બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો તેમના માટે અલગથી નિર્દેશી સંલેખો તૈયાર કરવામાં આવે છે. સીસીસીના નિયમ એનએ 3 મુજબ પ્રત્યેક સહયોગી લેખક/ ગ્રંથના પ્રત્યેક ભાગના લેખકની જાણકારી

ઉપયોગકર્તાને આપવાની દ્રષ્ટિએ ગ્રંથના પ્રત્યેક અંશના લેખકના નામનો વિશિષ્ટ વધારાનો સંલેખ તૈયાર કરવામાં આવે છે.

15.4.2 સામાન્ય બૃહવંશ ગ્રંથો હેઠળના ઉદાહરણો (Examples of Ordinary Composite Books):

અહીં આપણે ઉપર દર્શાવેલ પ્રકાર (5)નાં ઉદાહરણ દ્વારા આ સંલેખને સમજવા પ્રયત્ન કરીએ. આમાં પૃથક્કરણીય સંલેખો તૈયાર કરવાની આવશ્યકતા નથી હોતી. શીર્ષક સંપાદકના નામ હેઠળ બનાવવામાં આવે છે.

ઉદાહરણ-2 :

ADVANCED QUANTUM THEORY AND ITS APPLICATIONS

(Second Edition)

Edited by

M.D. Scadran

Compiled by

Sharp Minero

Translated by

P.PrakashShukla

EssEss Publications

New Delhi

1991

Other Information :

Call Number : CN1 N91

Acc. No. : 9587

Note : There is a series: Monograph for graduate students series.

આ ગ્રંથને લગતા સંબંધિત સંલેખો નીચે મુજબ તૈયાર કરી શકાય :

મુખ્ય સંલેખ

	CN1	N91
9587	Ed. 2	SCADRAN (M D), Ed. Advances quantum theory and its applications. Comp by Sharp Minero. Tr by P Prakash a. (Monograph for graduate students series).

શોધતા અંકોડા માટેની શૃંખલા પ્રક્રિયા

C : Physics

CN : Relativity, Physics

CN1 : Quantum theory, Relativity, Physics

Quantum theory, Relativity,
Physics. Relativity, Physics.
Physics.

Scadram (M D), Ed. Minero
(Sharp), Comp.

Shukla (PPrakash),Tr.

Monograph for graduate
students series.

વર્ગ નિર્દેશી સંલેખ-1

		QUANTUM THEORY, RELATIVITY, PHYSICS.
		For documents in this Class and its Subdivisions, the Classified Part of the catalogue under the Class Number CN1
		○

- (2) RELATIVITY, PHYSICS. CN
- (3) PHYSICS. C

સહકર્તા માટેનો ગ્રંથ નિર્દેશી સંલેખ અથવા સંપાદક નિર્દેશી સંલેખ

		SCADRAN (M D), Ed.
		Advances quantum theory and applications. Ed 2. CN1 N91
		○

સહકર્તા માટેનો ગ્રંથ નિર્દેશી સંલેખ અથવા સંકલનકાર નિર્દેશી સંલેખ

		MINERO(Sharp), Comp.
		Scadram, Ed:Advances quantum theory and applications. Ed 2. CN1 N91
		○

સહકર્તા માટેનો ગ્રંથ નિર્દેશી સંલેખ અથવા અનુવાદક નિર્દેશી સંલેખ

		SHUKLA (P PRAKASH), Tr.
		Scadram, Ed:Advances quantum theory and applications. Ed 2. CN1 N91
		○

ગ્રંથમાળા માટેનો ગ્રંથ નિર્દેશી સંલેખ અથવા ગ્રંથમાળા નિર્દેશી સંલેખ

		MONOGRAPH FOR GRADUATE SCHOOL SERIES
		Scadram, Ed:Advances quantum theory and applications. Ed 2. CN1 N91
		○

આ ઉદાહરણના અંતે ઉદાહરણ સંદર્ભે કેટલીક સ્પષ્ટતા જરૂરી છે. અહીં કૃતિના પ્રકાશન માટે જવાબદાર ગૌણકર્તા માટે વર્ણનાત્મક તત્ત્વ દર્શાવાયું છે. અહીં આ પુસ્તક સંપાદિત છે જેમાં અનેક બાબતોની પસંદગી કરી સંકલન કરવામાં આવેલ છે. અહીં આ પુસ્તકના સંકલનકર્તા પણ છે તેમજ અનુવાદક પણ છે. આથી પ્રત્યેકના નામથી ગ્રંથ નિર્દેશી સંલેખ બનાવવામાં આવેલ છે. અહીં સીસીસી મુજબ આખ્યા સંલેખ બનાવવાનો રહેતો નથી, કેમકે આખ્યા સંલેખ ત્રણ સંજોગોમાં તૈયાર કરવામાં આવે છે.

(1) ગ્રંથની આખ્યા કાલ્પનિક (Fanciful) હોય,

(2) આખ્યામાં કોઈ વ્યક્તિવાચક નામ હોય અથવા

(3) આખ્યામાં કોઈ એવું વ્યક્તિવાચક નામ હોય કે જેનો મુખ્ય સંલેખમાં શીર્ષક તરીકે ઉપયોગ કર્યો ના હોય કે કોઈ વર્ગ નિર્દેશી સંલેખના મુખ્ય શીર્ષક તરીકે યોગ્યતા ધરાવતું ના હોય.

હવે આપણે એક સામાન્ય બૃહવંશ ગ્રંથનું ઉદાહરણ જોઈએ કે જેના પરથી વિષય અને કર્તા પૃથક્કરણીય સંલેખો તૈયાર કરી શકીએ.

સામાન્ય સંમિશ્ર ગ્રંથના વિશિષ્ટ નામાંતર સંલેખનું માળખું

	ગ્રંથ કે પુસ્તકના ભાગ કે અંશનો વર્ગીક
	પુસ્તકના અંશના લેખકની અટક કે કુળનામ ગ્રંથ કે પુસ્તકના ભાગ કે અંશનું ટૂંકું શીર્ષક નિર્દેશી પદ See મુખ્ય સંલેખમાં આપવામાં આવેલ સ્થાનાંક મુખ્ય સંલેખમાં આપવામાં આવેલ લેખકની અટક કે કુળનામ ગ્રંથનું ટૂંકું શીર્ષક બીજી ઊભી રેખાથી લખવામાં આવે છે ત્યાર બાદ પૂર્ણવિરામ કરી અંશ કે પુસ્તકનો ભાગ ગ્રંથમાં કઈ જગ્યાએ છે તે સ્થાન. ○

	X8(F) : 8 L
	Clark. Cost estimates. See X8(F) : 8K KO Chelton, <i>Ed.</i> Cost Engineering in process industry. Chap. ○

સામાન્ય બહવંશ ગ્રંથો માટે મુખ્ય સંલેખ ઉપરાંત નામાંતર સંલેખ (Cross Reference Entry) બનાવવામાં આવે છે. ગ્રંથના જે ભાગોને વિશેષ મહત્ત્વ આપવાનું હોય તેના માટે વિશિષ્ટ નામાંતર સંલેખો તૈયાર કરવામાં આવે છે. નામાંતર સંલેખ બે પ્રકારે બને છે :

- (1) વિશિષ્ટ નામાંતર (Special Cross Reference Entry)
- (2) શૃંખલા નામાંતર સંલેખ (Chain Cross Reference Entry)

(1) વિશિષ્ટ નામાંતર (Special Cross Reference Entry) : વિશિષ્ટ વધારાના વર્ગાકથી બનેલ સંલેખને વિશિષ્ટ નામાંતર સંલેખ કહેવાય છે. સીસીસીના નિયમ NA21 મુજબ વિશિષ્ટ નામાંતર સંલેખમાં નીચે મુજબના વિભાગ હોય છે.

અગ્ર વિભાગ : આ વિભાગમાં ગ્રંથ કે પુસ્તકના ભાગ કે અંશનો વર્ગાક એટલે કે નિર્દિષ્ટ પ્રલેખનો વર્ગાક પ્રથમ ઊભી રેખાથી અગ્ર રેખા પર પેન્સિલથી લખવામાં આવે છે

દ્વિતીય વિભાગ : બીજી ઊભી રેખાથી પુસ્તકના અંશના લેખકના નામમાં જો વ્યક્તિના નામના કિસ્સામાં દ્વિતીય તત્ત્વ તેમજ વ્યક્તિકરણ તત્ત્વને દૂર કરી માત્ર તેની અટક કે કુળનામ લખવામાં આવે છે.

તૃતીય વિભાગ : બીજી ઊભી રેખાથી ગ્રંથ કે પુસ્તકના ભાગ કે અંશનું ટૂંકું શીર્ષક(આખ્યા) લખવામાં આવે છે.

- ચતુર્થ વિભાગ : આ વિભાગમાં બીજી ઊભી રેખાથી નિર્દેશી પદ **See** લખવામાં આવે છે.
- પાંચમો વિભાગ : આ વિભાગમાં બીજી ઊભી રેખાથી મુખ્ય સંલેખમાં આપવામાં આવેલ સ્થાનાંક પેન્સિલથી લખવામાં આવે છે.
- છઠ્ઠો વિભાગ : આ વિભાગમાં બીજી ઊભી રેખાથી મુખ્ય સંલેખમાં દર્શાવેલ કર્તાના નામમાંથી વ્યક્તિકરણ પદ હટાવી તેની અટક કે કુળનામ સામાન્ય અક્ષરોમાં લખવામાં આવે છે.
- સાતમો વિભાગ : આ વિભાગમાં ગ્રંથનું ટૂંકું શીર્ષક બીજી ઊભી રેખાથી લખવામાં આવે છે ત્યારબાદ પૂર્ણવિરામ કરી અંશ કે પુસ્તકનો ભાગ ગ્રંથમાં કઈ જગ્યાએ છે તે સ્થાન લખવામાં આવે છે. દા.ત. પાના, પ્રકરણ, વિભાગ વગેરે.

ઉપર દર્શાવેલ વિશિષ્ટ નામાંતર સંલેખના માળખાને સમજવા માટે અહીં એક ઉદાહરણ જોઈએ :

Reading in French Government

Edited by
William Watson
Alfred Tulk
J.D.Reynold
P. Herbert

Translated from French by
Denis Greg

John Wilson & Co.
London
1978

Other Information :

Call No. : W6.53 N78

Acc. No. : 8547

Pages : IX, 378p.

Note :

- (1) The book is published under the series named Gregor Critical Studies, No. 6 and editor of series are William Steiner and Herbert Spensor.
- (2) The book has one significant contribution entitled Functions of French Government by R.E. Hoggs W6 :353 on pages 325-378

મુખ્ય સંલેખ

	W6.53 N78	
		WATSON (William) and others, Ed. Readings in French government. Tr. From French enis Greg. (Gregor critical studies. Ed by William Steiner Herbert Spensor.6).

શોધતા અંકોડા માટેની શુંખલા પ્રક્રિયા

W : Political science

W6 : Democracy, Political Science

W6.53 : France, Democracy, Political science

નિર્દેશિત ભાગ માટેના શોધતા અંકોડા માટેની શૃંખલા પ્રક્રિયા

W6 :3 : Functions, Democracy, Political Science

W6 :3.53 : France, Functions, Democracy, Political science

આલેખ

○ France, Democracy, Political Science. Democracy, Political science. Political science. France, Function, Democracy, Political science.   Watson (William) and others, Ed. Greg (Denis), Tr./ Gregor critical studies. Hoggs (R E). Functions. Steiner (William) and Spensor (Herbert), Ed. Spensor(Herbert) and Steiner (William), Ed.

અંશ લેખ કે ભાગ માટેનો વિશિષ્ટ નામાંતર સંલેખ

	W6 : 3.56	
		Hoggs. Functions of French government. <i>See</i> W6.56 N78 Watson and others, Ed. Readings in French government. P 325-378. ○

વર્ગ નિર્દેશી સંલેખ-1

		FRANCE, DEMOCRACY, POLITICAL SCIENCE.
		For documents in this Class and its subdivisions see the Classified Part of the catalogue under the Class Number W6.53

અન્ય વર્ગ નિર્દેશી સંલેખો નીચે મુજબના બનાવવામાં આવે-

- (2) DEMOCRACY, POLITICAL SCIENCE W6
- (3) POLITICAL SCIENCE W
- (4) FUNCTIONS, DEMOCRACY, POLITICAL SCIENCE W6:3
- (5) FRANCE, FUNCTIONS, DEMOCRACY, POLITICAL SCIENCE W6 :3.53

નોંધ : અહીં જે બે વર્ગાંકો એક સમાન મથાળા બનતા હતા. તેને અહીં દર્શાવ્યા નથી, તેને છોડી દીધા છે.

ગ્રંથ નિર્દેશી સંલેખ (સંપાદક)

		WATSON (William) and others, Ed.
		Readings in French government. W6.53 N78

ગ્રંથ નિર્દેશી સંલેખ (અનુવાદક)

	GREG (Denis), Tr.	
	French	Watson and others, Ed : Readings in government. W6.53 N78
		○

ગ્રંથ નિર્દેશી સંલેખ (સંપાદક)

	GREGOR CRITICAL STUDIES.	
	government.	Watson and others, Ed : Readings in French W6.53 N78
		○

ગ્રંથ નિર્દેશી સંલેખ (અંશ લેખના યોગદાન કર્તા)

	Hoggs (R E)	
		Functions of French government. Forming P325-378 of Watson and others, Ed. Readings in French government. W6.53 N78
		○

નામાંતર નિર્દેશી સંલેખ (ગ્રંથમાળા-સંપાદક)

		STEINER (William) and SPENSOR (Herbert), Ed.
		See Gregor critical studies.
		○

(2) શૃંખલા નામાંતર સંલેખ (Chain Cross Reference Entry)

આ સંલેખ ગ્રંથના અંશના લેખને દર્શાવવા માટે તૈયાર કરવામાં આવે છે.
સીસીસીના નિયમ NA22 મુજબ -

- નિર્દિષ્ટ પ્રલેખને બીજી કક્ષાનો પ્રલેખ કહેવામાં આવે છે.
- મૂળ પ્રલેખના પ્રદાનના બીજી કક્ષાના પ્રલેખનો સમાવેશ કરતા પ્રલેખને પ્રથમ કક્ષાનો પ્રલેખ કહેવામાં આવે છે.

શૃંખલા નામાંતર સંલેખમાં નીચે મુજબ વિભાગ હોય છે.

- અગ્ર વિભાગ : આ વિભાગમાં ગ્રંથના અંશ લેખના વર્ગિકને પેન્સિલથી લખવામાં આવે છે.
- દ્વિતીય વિભાગ : આ વિભાગમાં બીજી ઊભી રેખાથી નિર્દેશ પદ **See also** ત્રાંસા (ઈટાલિક) અક્ષરોમાં લખવામાં આવે છે.
- તૃતીય વિભાગ : આ વિભાગમાં ગ્રંથના લેખકનું નામ બીજી ઊભી રેખાથી લખવામાં આવે છે.
- ચતુર્થ વિભાગ : આ વિભાગમાં બીજી ઊભી રેખાથી ગ્રંથના અંશ કે ભાગનું શીર્ષક લખવામાં આવે છે. ત્યારબાદ (.) પૂર્ણવિરામનું ચિહ્ન મૂકી લેખના અંશનું પ્રાપ્તિ સ્થાન નોંધવામાં આવે છે જેમકે પાના, પ્રકરણ, ભાગ (P, Chap, Part) વગેરે.
- પાંચમો વિભાગ : આ વિભાગમાં વિવર્ણાત્મક પદ Formingની સાથે લેખના અંશનું પ્રાપ્તિ સ્થાન કે સ્થાનાંક લખવામાં આવે છે.
- છઠ્ઠો વિભાગ : આ વિભાગમાં મુખ્ય સંલેખમાં આપવામાં આવેલ મૂળ પ્રલેખ કે ગ્રંથનો સ્થાનાંક પેન્સિલથી લખવામાં આવે છે.
- ગ્રંથના મુખ્ય સંલેખના શીર્ષકનો વિભાગ : આ વિભાગમાં મુખ્ય ગ્રંથના લેખકની અટક કે કુળનામ બીજી ઊભી રેખાથી લખવામાં આવે છે.

ગ્રંથનું શીર્ષક : સૌથી છેલ્લે મુખ્ય સંલેખનું સંક્ષિપ્ત શીર્ષક(આખ્યા) લખવામાં આવે છે અને ત્યારબાદ ક્રમશઃ પૂર્ણવિરામ અને મુખ્ય સંલેખમાં દર્શાવ્યા મુજબની આવૃત્તિની માહિતી લખવામાં આવે છે.

શૃંખલા નામાંતર સંલેખનું માળખું :

ગ્રંથના	અંશ લેખનો વર્ગાક
	નિર્દેશીપદ <i>See also</i> ગ્રંથના પ્રથમ અંશના લેખકનું નામ ગ્રંથના અંશ કે ભાગનું શીર્ષક(આખ્યા). લેખના અંશનું પ્રાપ્તિ સ્થાન જેમકે પાનાં, પ્રકરણ, ભાગ વિવર્ણાત્મક પદ Formingની સાથે લેખના અંશનું પ્રાપ્તિસ્થાન કે સ્થાનાંક મુખ્ય ગ્રંથના લેખકની અટક કે કુળનામ મુખ્ય સંલેખનું સંક્ષિપ્ત શીર્ષક (આખ્યા) ○

શૃંખલા નામાંતર સંલેખની માળખા પ્રમાણે ઉદાહરણ અને સમજૂતી

	L9C O:5
	See also Lobenstine (Ralph) Care of the expectant mother. Part 2. Forming P 10-37 of L9C :5 N26 Holt, Ed. Happy baby. ○

- અહીં જણાવેલ શુંખલા નામાંતર સંલેખમાં અગ્ર રેખા પર પ્રથમ ઊભી રેખાથી ગ્રંથના અંશ લેખનો વર્ગીક લખવામાં આવેલ છે જે સામાન્ય રીતે પેન્સિલથી લખવામાં આવે છે.
- અહીં અગ્ર રેખાની નીચે બીજી ઊભી રેખાથી નિર્દેશ પદ **See also** ત્રાંસા (ઈટાલિક) અક્ષરોમાં લખવામાં આવેલ છે
- તૃતીય વિભાગ અંતર્ગત નવા વિભાગમાં ગ્રંથના લેખકનું નામ Lobenstine (Ralph) બીજી ઊભી રેખાથી લખવામાં આવેલ છે,
- ચતુર્થ વિભાગમાં બીજી ઊભી રેખાથી ગ્રંથના અંશ કે ભાગનું શીર્ષક Care of the expectant mother. લખવામાં આવેલ છે ત્યારબાદ (.) પૂર્ણવિરામનું ચિહ્ન મૂકી લેખના અંશનું પ્રાપ્તિ સ્થાન Part 2. નોંધવામાં આવેલ છે.
- પાંચમા વિભાગમાં વિભાગમાં વિવર્ણાત્મક પદ Formingની સાથે લેખના અંશનું પ્રાપ્તિ સ્થાન કે સ્થાનાંક P. 10-37 of લખવામાં આવેલ છે.
- છઠ્ઠા વિભાગમાં મુખ્ય સંલેખમાં આપવામાં આવેલ મૂળ પ્રલેખ કે ગ્રંથનો સ્થાનાંક **L9C : 5 N26** લખવામાં આવેલ છે. સામાન્ય રીતે તેને પેન્સિલથી લખવામાં આવે છે.
- સાતમાં વિભાગમાં મુખ્ય ગ્રંથના લેખકની અટક કે કુળનામ (અહીં સંપાદકની) Holt, Ed. બીજી ઊભી રેખાથી લખવામાં આવેલ છે.
- સૌથી છેલ્લે મુખ્ય સંલેખનું સંક્ષિપ્ત શીર્ષક(આખ્યા) લખવામાં આવેલ છે અને ત્યારબાદ ક્રમશઃ પૂર્ણવિરામ મુકવામાં આવેલ છે. અહીં ગ્રંથની આવૃત્તિ દર્શાવાયેલ ના હોઈ તે અહીં લખવામાં આવેલ નથી.

અંશ લેખ કે ગ્રંથના ભાગના નિર્દેશનો સંલેખનું માળખું :

વિશ્વકોશ અને સ્મૃતિ ગ્રંથો ઉપરાંત સામાન્ય બહવંશ કૃતિના પ્રત્યેક અંશ માટે નિયમ NA6 મુજબ ગ્રંથ નિર્દેશી સંલેખ બનાવવો જરૂરી છે. આવા સંલેખને સરળતાની દ્રષ્ટીએ અંશ લેખ કે ભાગ નિર્દેશી સંલેખ કહેવામાં આવે છે.

સામાન્ય બહવંશ ગ્રંથના અંશના કર્તાના નિર્દેશી સંલેખને નિયમ NA620 મુજબ નીચે મુજબના વિભાગો હોય છે.

પ્રથમ વિભાગ : આ વિભાગમાં અગ્ર રેખા પર પ્રથમ ઊભી રેખાથી અંશના કર્તા કે લેખકનું નામ લખવામાં આવે છે. જેમાં પહેલા અંશના કર્તાનું કુળનામ કે અટક કેપિટલ અક્ષરોમાં લખવામાં આવે છે ત્યારબાદ નાના કૌંસમાં કર્તાનું વ્યક્તિગત નામ લખવામાં આવે છે.

દ્વિતીય વિભાગ : આ વિભાગમાં અગ્રરેખાની નીચે બીજી ઊભી રેખાથી અંશ લેખ કે ભાગની ટૂંકી આખ્યા લખવામાં આવે છે.

તૃતીય વિભાગ : આ વિભાગમાં બીજી ઊભી રેખાથી વિવર્ણાત્મક પદ “Forming part of” લખવામાં આવે છે.

ચતુર્થ વિભાગ : આ વિભાગમાં મૂળ ગ્રંથના (host book) કર્તાની અટક

કે કુળનામ લખવામાં આવે છે. ત્યારબાદ પૂર્ણવિરામ મુકવામાં આવે છે.

પાંચમો વિભાગ : આ વિભાગમાં મૂળ ગ્રંથની ટૂંકી આખ્યા લખવામાં આવે છે. ત્યારબાદ પૂર્ણવિરામ મુકવામાં આવે છે. ત્યારબાદ આ જ રેખા પર જમણી બાજુ મૂળ ગ્રંથનો સ્થાનાંક લખવામાં આવે છે.

આ આપણે વિશિષ્ટ નામાંતર સંલેખ (Special Cross Reference Entry), સામાન્ય નામાંતરસંલેખ (Ordinary CRE), શૃંખલા નામાંતર સંલેખ (Chain Cross Reference Entry) તેમજ પૃથક્કરણીય સંલેખો દ્વારા કરી શકીએ છીએ.

સામાન્ય રીતે સામાન્ય બૃહવંશ ગ્રંથ સંપાદિત કે સંકલિત હોય છે. આ પરિસ્થિતિમાં સંપાદક કે સંકલનકર્તાને લેખક સ્વરૂપે સ્વીકાર કરવામાં આવે છે અને જો કોઈ ગ્રંથ કે પુસ્તકના કોઈ સંપાદક હોય જ નહીં માત્ર લેખકનું જ નામ હોય અને પુસ્તકના વિવિધ અંશ, અલગ અલગ વિષયો સાથે સંબંધિત હોય તેમજ તેમના સહલેખકો પણ અલગ અલગ હોય તેવી પરિસ્થિતિમાં સંલેખ તત્વ તરીકે લેખકની જ પસંદગી કરવામાં આવશે.

આવા ગ્રંથોનાં ઉદાહરણ આ મુજબ છે :

APPLIED PHYSICS

(Second Edition)

Editor

RavindraVerma

New Delhi

EssEssPublications, 1999

Other Information :

Call No. : A N91

Accession No. : 9126

HTP : Physics Education Series, Number- VI

Note : The book contains following 3 contributions

(1) Electronics by C.G. Suits, Edited by George

R. Harrison, Class No. D65, P1-195

(2) Optics by H. Crick Stephenson

Class No. C5, P.199-303.

(3) Metallurgy by Lois Jordan Class No. F191,

P. 307-456.

मुप्य संदेभ

	A	N91
	9126	VERMA (Ravinidra), Ed. Applied Physics, Ed.2. (Physics, education Series, 6).

આલેખ

D 65 P 1-195

C5 P 199-303

F191 - P 307-456

Natural Science

Electronic

Engineering

Radiation

Physics

Metal Technology

Technology

Verma (Ravindra), Ed.

Suits (CG).

Harrison (George R), Ed.

Stephenson (H. Crick)

Jordan (Louis)

Physics education series.

વર્ગ નિર્દેશી સંલેખ

		NATURAL SCIENCE
		For documents.....
		Class Number A

અન્ય વર્ગ નિર્દેશી સંલેખ

ELECTRONIC

ENGINEERING

RADIATION

PHYSICS

METAL TECHNOLOGY

અંશ લેખ કે ભાગ માટેનો વિશિષ્ટ નામાંતર સંલેખ

	D65	
		Suits Electronics See A N91 Verma, Ed. Applied Physics, P 1-195

અંશ લેખ કે ભાગ માટેનો વિશિષ્ટ નામાંતર સંલેખ

	C5	
		Stephenson Optics See A N91 Verma, Ed. Applied physics, P. 199-303

અંશ લેખ કે ભાગ માટેનો વિશિષ્ટ નામાંતર સંલેખ

	F191	
		Jordan Metallurgy See A N91 Verma, Ed. Applied, Physics, P. 307-456

ગ્રંથ નિર્દેશી સંલેખ (અંશ લેખના યોગદાન કરતાં)

		Suits (CG)
		Electronics, Ed by George R Harrison Forming P 1-195 of Verma, Eg. Applied Physics A N91

ગ્રંથલક્ષી સંલેખ (કર્તા)

		VERMA (Ravindra), Ed.
		Applied Physics, Ed.2. A N91

ગ્રંથલક્ષી નિર્દેશી સંલેખ (ગ્રંથમાળા)

		PHYSICS EDUCATION SERIES
	6,	Verma, Ed. Applied Physics, Ed.2.

તમારી પ્રગતિ ચકાસો

(8) સીસીસી મુજબ નીચે દર્શાવેલ પ્રલેખનું સૂચિકરણ કરો.

- નોંધ : 1) આપની પોતાની નોંધપોથીમાં ઉત્તરો દર્શાવો
2) એકમના અંતે આપેલા ઉત્તરો સાથે તમારો ઉત્તર સરખાવો.

Best Short Stories

Edited by
Thomas Cook

Springer Verleg
New York
1935

Other Information :

Call No. : 0111 3 x M29, N35
Pages : xi, 52
Size : 26 x 16 cms.
Acc. No. : 2468

Contents :

- 1 Two Sister, by R.L. Stevenson,
Pages 1- 20 : 0111, 3M 51,T
- 2 Black morning by John Galsworthy
a. Pages 21 – 41 : 0111, 3 M 67, B
- 3 The hotel, by George Meredith
Pages, 42 – 52 : 0111, 3 M 29, H

15.4.3 અભિનંદન ગ્રંથો/ સ્મૃતિ ગ્રંથો

(Festschrift Books/ Memorial volumes) :

હવે આપણે એક અન્ય પ્રકારના બૃહવંશ ગ્રંથના સૂચિકરણ વિષે જાણીએ. ઘણીવાર કોઈ પુસ્તક કોઈ વ્યક્તિને સન્માન આપવા માટે પ્રકાશિત કરવામાં આવતું હોય છે. જે સામાન્ય રીતે અભિનંદન ગ્રંથ કે સ્મૃતિ ગ્રંથ હોય છે જેને સૂચિકરણમાં Festschrift તરીકે ઓળખવામાં આવે છે. Festschriftનો શબ્દકોશ મુજબ અર્થ પર્વ કે ઉત્સવ પ્રકાશન (Festival publication) થાય છે. જે સામાન્ય રીતે બૌદ્ધિક લેખોનો એક સંગ્રહ હોય છે. વિવિધ વ્યક્તિઓ પાસેથી લેખોને આમંત્રિત કરી તે લેખોને સંપાદિત તેમજ સંકલિત કરી પુસ્તક સ્વરૂપે પ્રકાશિત કરવામાં આવે છે. સંકલનનું કાર્ય એક કે અનેક વ્યક્તિઓ દ્વારા કરવામાં આવે છે. અહીં સૌથી અગત્યની બાબત એ હોય છે કે તે કોઈ વ્યક્તિના સન્માનમાં પ્રકાશિત કરવામાં આવે છે. સામાન્ય બહવંશ ગ્રંથો માટે જેમ પૃથક્કરણીય સંલેખો તૈયાર કરવામાં આવે છે તેમ આ પ્રકારના ગ્રંથો માટે પણ પૃથક્કરણીય સંલેખો તૈયાર કરવામાં આવે છે. આ ઉપરાંત અહીં બે પ્રકારના ગ્રંથો નિર્દેશી સંલેખો પણ બનવામાં આવે છે.

(1) અભિનંદન નિર્દેશી સંલેખ (Festschrift Index Entry):

સીસીસીના નિયમ NA 7 અને NA 71માં આ પ્રકારના ગ્રંથોના ગ્રંથ નિર્દેશી સંલેખના નિર્માણની જોગવાઈ કરેલ છે. જે મુજબ અભિનંદન ગ્રંથના ગ્રંથ નિર્દેશી સંલેખમાં પ્રથમ ઊભી રેખાથી અગ્રરેખા પર (Leading Section) અભિનંદન

(FESTSCHRIFT) કેપિટલ અક્ષરમાં લખવામાં આવે છે. એ જ રીતે બીજી ઊભી રેખાથી અગ્ર રેખાની નીચે જેને અભિનંદિત કે સમર્પિત કરવામાં આવેલ છે તેવા વ્યક્તિ કે સંસ્થાનું નામ લખવામાં આવે છે. ત્યાર પછીના વિભાગમાં સ્થાનાંક પેન્સિલથી લખવામાં આવે છે.

દા.ત.

	FEST SCHRIFT
	Ranganathan (S R). 2.2 N65
	○

(2) સમર્પિત વ્યક્તિ નિર્દેશી સંલેખ (Dedicatee Index Entry) :

આ સંલેખ એ દર્શાવે છે કે ગ્રંથ કોને સમર્પિત કરેલ છે અને આ કારણથી જ આ પ્રકારનો ગ્રંથ નિર્દેશી સંલેખ જેને ગ્રંથ સમર્પિત કરેલ હોય તેના નામથી જ બનવવામાં આવે છે. આ સંલેખમાં પ્રથમ ઊભી રેખાથી અગ્રરેખા પર અભિનંદિત વ્યક્તિ કે સંસ્થાનું નામ કેપિટલ અક્ષરોમાં લખવામાં આવે છે. ત્યારબાદ અલ્પવિરામનું ચિહ્ન મૂકી “Ded” શબ્દ લખીને તેની નીચે લીટી કરવામાં આવે છે. હવે બીજી ઊભી રેખાથી અગ્રરેખાની નીચે FESTSCHRIFT કેપિટલ અક્ષરોમાં લખવામાં આવે છે. FESTSCHRIFT લખ્યા બાદ જમણી બાજુ એ ગ્રંથનો સ્થાનાંક લખવામાં આવે છે.

દલ.ત.

		RANGANATHAN (S R), Ded	
		FESTSCHRIFT N65	2.2

ઉદાહરણ-6

HISTORY AND SOCIETY
Essays in honour of Professor Ramnath

Edited by
KailashchandraChaturvedi

SahityaBhavan
Agra
1979

Other Information :

Call Number : V0aY L8

Acc. Number : 2564

- Note : (1) The book contains articles of different persons.
- (2) The significant contribution of Dr. Ashko Upadhyay of Agra College, included in it by the name of essay History of rural civilization with Class Number Y31 :lv on pages 210 to 249.

મુખ્ય સંલેખ

	V0aY	L8
		CHATURVEDI (Kailashchandra), Ed. History and society : Essays in honour of professor Ramnath.
		○

विशिष्ट नामांतर संकेत

	Y31:1 V	
		Upadhyay. History of rural civilization. <i>See</i> VOaY L8 Chaturvedi, Ed. History and society. P210-249. ○

Y31 :11v P210- 249.		○ Sociology, History History. Civilization, Rural Sociology. Sociology. Chaturvedi (Kailash chandra), Ed. Upadhyay (Ashko). Festschrift. Ramnath, Ded.

वर्ग निर्देशी संकेत -1

		SOCIOLOGY, HISTORY
		For documents in this class and its subdivisions see the classified part of the catalogue under the Class Number V0aY ○

વર્ગ નિર્દેશી સંલેખ માટે અન્ય વિષય શીર્ષક -

વર્ગ નિર્દેશી સંલેખ- 2 HISTORY

વર્ગ નિર્દેશી સંલેખ- 3 CIVILIZATION, RURAL SOCIOLOGY. V31:1

વર્ગ નિર્દેશી સંલેખ- 4 RURAL SOCIOLOGY Y31

વર્ગ નિર્દેશી સંલેખ- 5 SOCIOLOGY Y

અહીં ઉપર દર્શાવ્યા મુજબના કુલ પાંચ વર્ગ નિર્દેશી સંલેખો બનાવી શકાય.

ગ્રંથ નિર્દેશી સંલેખ (લેખક-સંપાદક)

CHATURVEDI (Kailashchandra), Ed.

History and society. V0aY L8

ગ્રંથ નિર્દેશી સંલેખ (યોગદાનકર્તા)

		UPADHYAYA (Ashko).
		History of rural civilization. Forming P. 210- 249 of Chaturvedi, Ed. History and society. V0aY L8
		○

અભિનંદન નિર્દેશી સંલેખ (Festschrift Index Entry)

		FESTSCHRIFT.
		Ramnath, Ded. V 0aY L8
		○

સમર્પિત વ્યક્તિ નિર્દેશી સંલેખ (Dedicatee Index Entry)

		RAM NATH, Ded
		FESTSCHRIFT. V0aY L8
		○

તમારી પ્રગતિ ચકાસો

(10) નીચેની આખ્યાનું સૂચિકરણ સીસીસી મુજબ કરો.

નોંધ : (1) તમારી નોંધપોથીમાં ઉત્તર લખો

(2) એકમના અંતે આપેલા ઉત્તરો સાથે તમારા ઉત્તરો સરખાવો.

Contributions to Chemistry
Memorial Volume to Robert Smith

Edited by
S.E. Robertson
P.A. Williams

Butterworths Publications
New York
1970

Other Information :

Call No. : E N70
Pages : 425
Size : 26 x 14 cms
Acc No. : 8765

Contribution :

Book contains different contributions. One of the contributions of J.W. Boggs named Modern Physical Chemistry with Class Number E:2 and pages 287 – 390 is significant.

15.4.4 કૃત્રિમ બૃહવંશ ગ્રંથ (Artificial Composite Bkoo):

કૃત્રિમ બૃહવંશ ગ્રંથ એટલે એવો ગ્રંથ જેનું કોઈ એક સામાન્ય શીર્ષક ના હોય કે જેનાથી પુસ્તકના અંશોનું સામુહિક પ્રદર્શન થઈ શકે. સીસીસીના નિયમ FF 42 મુજબ તમામ અંશ લેખો અથવા કૃતિઓને સામુહિક રીતે વ્યક્ત કરવા માટે સર્વ સામાન્ય શીર્ષક સિવાયની કૃતિને કૃત્રિમ બૃહવંશ ગ્રંથ કહેવાય છે.

કૃત્રિમ બૃહવંશ ગ્રંથ અંતર્ગત આવતા ગ્રંથો બે પ્રકારથી તૈયાર થાય છે.

- (1) પ્રકાશક દ્વારા એક જ લેખકની બે કે તેથી વધુ કૃતિઓ ને અથવા એકથી વધુ લેખકોની બે કે બે થી વધુ કૃતિઓને એક જ ગ્રંથમાં કોઈ સામાન્ય શીર્ષક વગર જ પ્રકાશિત કરવામાં આવે છે.
- (2) પુસ્તકાલયો પણ ઘણીવખત આવા પુસ્તકોને જન્મ આપે છે. પુસ્તકાલયમાં ક્યારેક ક્યારેક એવા પુસ્તકો ખરીદવામાં આવે છે જેના પાના સામાન્ય પુસ્તકોથી ખૂબ જ ઓછા હોય છે. આ સંજોગોમાં આવા એકથી વધુ પુસ્તકોને એક સાથે બંધાવી ઉપયોગકર્તાઓના ઉપયોગ માટે સંગ્રહવામાં આવે છે.

કૃત્રિમ બૃહવંશ ગ્રંથોનું સૂચિકરણ સામાન્ય રીતે મુશ્કેલ હોય છે કેમ કે એકસાથે બાંધવામાં આવેલ કે એકસાથે પ્રકાશિત કરેલ ગ્રંથોના સ્થાનાંક અને કર્તા જુદા જુદા હોઈ શકે છે ત્યારે આવા ગ્રંથોને ફલક કે કબાટમાં ગોઠવવામાં આવે ત્યારે પ્રથમ ગ્રંથના સ્થાનાંક મુજબ ગોઠવવામાં આવે છે આથી આવા ગ્રંથોનું સૂચિકરણ માટે સીસીસીમાં નિયમોની જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે

મુખ્ય સંલેખ :

કૃત્રિમ બૃહવંશ ગ્રંથનો મુખ્ય સંલેખ સીસીસીના નિયમ NB1 અનુસાર પ્રથમ કૃતિ કે જે કૃત્રિમ બહવંશ ગ્રંથમાં જોડાયેલ છે તેનો મુખ્ય સંલેખ તૈયાર કરવામાં આવે છે અને આ ગ્રંથ સાથે જોડાયેલ અન્ય કૃતિ કે કૃતિઓ માટે મુખ્ય સંલેખમાં જ એક અન્ય અનુચ્છેદ કે વિભાગ જોડવામાં આવે છે જેમાં દ્વિતીય કૃતિને લગતી માહિતી લખવામાં આવે છે જે નીચે મુજબ છે :

સામાન્ય ગ્રંથની જે પ્રથમ ગ્રંથની વિગતો મુખ્ય સંલેખમાં લખ્યા બાદ બીજી ઊભી રેખાથી નવી લીટીમાં 2 (બે)નો આકડો લખી બીજી કૃતિના લેખકની અટક લખવામાં આવે છે અને નાના કૌંસમાં તેનું બાકીનું નામ લખવામાં આવે છે. ત્યારબાદ કોલનનું ચિહ્ન લખી બીજી કૃતિનું શીર્ષક લખવામાં આવે છે. શીર્ષક લખ્યા બાદ પૂર્ણવિરામ મુકવામાં આવે છે. શીર્ષક પૂર્ણ થાય તે લીટીમાં જમણી બાજુએ દ્વિતીય કૃતિનો સ્થાનાંક લખવામાં આવે છે. જો કૃત્રિમ બહવંશ ગ્રંથમાં બેથી વધુ કૃતિઓનો

સમાવેશ હોય તો તે તમામને એજ રીતે લખવામાં આવે છે જે રીતે દ્વિતીય કૃતિની વિગત લખવામાં આવે છે.

આ પ્રકારના સૂચિકરણ માં સૂચિપત્રકમાં પ્રથમ ગ્રંથનો સ્થાનાંક અગ્રરેખા પર લખ્યા બાદ તે જ રેખા પર જમણી બાજુએ બૃહવંશ ગ્રંથ Composite book પદ લખવામાં આવે છે.

દા.ત.

	K83	F2
	6355	SEDWICK (Adam). Peripatus. 2. Sinclair (FG) : Myriopods. K 84 F2 3. Sharp (David) : Insects. K 86 F2

અહીં ઉપરના ઉદાહરણમાં ત્રણ કૃતિઓ કે ગ્રંથો એક સાથે એક જ બાંધણીમાં પ્રકાશિત કરવામાં આવેલ છે. પ્રથમ કૃતિનું શીર્ષક Peripatus, દ્વિતીય કૃતિનું શીર્ષક Myriopods છે અને તૃતીય કૃતિનું શીર્ષક Insects છે.

બૃહવંશ ગ્રંથ માટે વિશિષ્ટ નામાંતર સંલેખ :

સીસીસીના નિયમ NB21 મુજબ બૃહવંશ ગ્રંથ માટે વિશિષ્ટ નામાંતર સંલેખ નીચે મુજબ બનાવવામાં આવે છે.

- (1) સૌ પ્રથમ અગ્રવિભાગમાં પ્રથમ ઊભી રેખાથી અગ્ર રેખા પર નિર્દિષ્ટ પ્રલેખ એટલે કે દ્વિતીય કૃતિ કે ગ્રંથનો સ્થાનાંક લખવામાં આવે છે.
- (2) અગ્ર રેખાની નીચે બીજી ઊભી રેખાથી દ્વિતીય કૃતિ કે ગ્રંથના કર્તાની અટક કેપિટલ અક્ષરોમાં લખવામાં આવે છે. અહીં નામનો બાકીનો ભાગ દૂર કરવામાં આવે છે.

- (3) કર્તાની વિગત પછી નીચેની લીટી પર બીજી ઊભી રેખાથી નિર્દિષ્ટ ગ્રંથ કે કૃતિનું અથવા બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો દ્વિતીય ગ્રંથ કે કૃતિનું શીર્ષક લખવામાં આવે છે. ત્યારબાદ પૂર્ણવિરામનું ચિહ્ન મુકવામાં આવે છે અને જો ગ્રંથની આવૃત્તિ આપેલ હોય તો મુખ્ય સંલેખમાં દર્શાવ્યા મુજબ અહીં લખવામાં આવે છે.
- (4) જો ગ્રંથ ગ્રંથાલય દ્વારા ભેગા બંધાવવામાં આવ્યા હોય તો ગ્રંથની આખ્યા કે શીર્ષક લખ્યા પછી નવી લીટી છે બીજી ઊભી રેખાથી વિવરણાત્મક પદ 'Bound as part-2 with' લખવામાં આવે છે અને જો ગ્રંથ કે કૃતિ પ્રકાશક દ્વારા એક સાથે એક જ ગ્રંથ કે પુસ્તકમાં પ્રકાશિત કરવામાં આવેલ હોય તો વિવરણાત્મક પદ 'Printed as part- 2 with' લખવામાં આવે છે.
- (5) નવી લીટીથી મુખ્ય સંલેખમાં અગ્ર વિભાગમાં દર્શાવેલ ગ્રંથનો સ્થાનાંક લખવામાં આવે છે.
- (6) મુખ્ય સંલેખમાં દર્શાવ્યા પ્રમાણે પ્રથમ કૃતિ કે ગ્રંથના કર્તાની અટક સામાન્ય અક્ષરમાં લખવામાં આવે છે. અહીં વ્યક્તિનું નામ કે દ્વિતીય તત્ત્વ કે વ્યક્તિકરણ તત્ત્વ દૂર કરવામાં આવે છે.
- (7) નવી રેખાથી પ્રથમ કૃતિ કે સંપુટની ટૂંકી આખ્યા કે શીર્ષક લખવામાં આવે છે. ત્યારબાદ પૂર્ણવિરામ મુકવામાં આવે છે અને જો પ્રથમ ગ્રંથ કે કૃતિની આવૃત્તિ આપેલ હોય તો પૂર્ણવિરામ બાદ તે દર્શાવવામાં આવે છે.

વિશિષ્ટ નામાંતર સંલેખનું માળખું :

નિર્દિષ્ટ પ્રલેખ એટલે કે દ્વિતીય કૃતિ કે ગ્રંથનો સ્થાનાંક

દ્વિતીય કૃતિ કે ગ્રંથના કર્તાની અટક કેપિટલ અક્ષરોમાં નિર્દિષ્ટ ગ્રંથ/દ્વિતીય ગ્રંથ કે કૃતિનું શીર્ષક Bound as part-2 with fu Printed as part- 2 with પ્રથમ ગ્રંથ કે કૃતિનો સ્થાનાંક પ્રથમ કૃતિ કે ગ્રંથના કર્તાની અટક સામાન્ય અક્ષરમાં પ્રથમ કૃતિ કે સંપુટની ટૂંકી આખ્યા કે શીર્ષક

કૃત્રિમ બહવંશ ગ્રંથોના સૂચિકરણને યોગ્ય ઉદાહરણ સાથે સમજાવે.

વિશિષ્ટ નામાંતર સંલેખનું માળખું :

	નિર્દિષ્ટ	પ્રલેખ એટલે કે દ્વિતીય કૃતિ કે ગ્રંથનો સ્થાનાંક
		દ્વિતીય કૃતિ કે ગ્રંથના કર્તાની અટક કેપિટલ અક્ષરોમાં નિર્દિષ્ટ ગ્રંથ / દ્વિતીય ગ્રંથ કે કૃતિનું શીર્ષક Bound as paer-2 with કે Printed as paer-2 with પ્રથમ ગ્રંથ કે કૃતિનો સ્થાનાંક પ્રથમ કૃતિ કે ગ્રંથના કર્તાની અટક સામાન્ય અક્ષરોમાં પ્રથમ કૃતિ સંપુટની ટૂંકી આપ્યા કે શીર્ષક ○

કૃત્રિમ સંમિશ્ર ગ્રંથોના સૂચિકરણને યોગ્ય ઉદાહરણ સાથે સમજાવે.

15.4.5 કૃત્રિમ બૃહવંશ ગ્રંથો હેઠળના ઉદાહરણો

ઉદાહરણ- 7 :

Pure theory of foreign trade   By   Alfred Marshal   McMillan ~ Company   London   1930

Pure theory of domestic values

By
Samuel Johnson

McMillan ~ Company
London

1930

Other Information :

Call Number : X :54 N30 (First book)
X :7 N30 (Second book)

Accession Number : 695

Note : (1) Both the books were issued together in one cover by the same publisher. Both have their separate title pages.

અહીં ઉપર જણાવેલ બંને પુસ્તકોનું અલગ અલગ સૂચિકરણ એક સામાન્ય પુસ્તકની જેમ ખુબ જ સરળતાથી થઈ શકે પરંતુ, અહીં બંને પુસ્તકો કે કૃતિઓ એક સાથે જ પ્રકાશક દ્વારા એક જ ગ્રંથમાં એક પુસ્તક તરીકે સાથે બાંધેલ છે. અહીં બંનેના વર્ગીક પણ અલગથી આપેલા છે. સીસીસી મુજબ આ કૃત્રિમ બૃહવંશ ગ્રંથનું ઉદાહરણ છે.

મુખ્ય સંલેખ

	X:54 N30	Composite book
	values. 695	MARSHAL (Alfred). Pure theory of foreign trade. 2 Johnson (Samuel) : Pure theory of domestic s X:7 N30

શૃંખલા પ્રક્રિયા

પ્રથમ કૃતિ માટે

- X Economics
- X:5 Trade, Economics
- X:54 Export and import, Trade, Economics

દ્વિતીય કૃતિ માટે

- X Economics
- X:7 Value, Economics

વિશિષ્ટ નામાંતર સંલેખ

	X:7	N30
		JOHNSON. Pure theory of domestic values. Printed as Part 2 with X :54 N30 Marshal Pure theory of foreign trade

X :7 N30 Part 2 Trade, Economics	○	Export, Import, Trade, Economics Economics Marshal (Alfred) Pure theory of foreign trade. Value, Economic. Johnson (Samuel). Pure theory of domestic values. Import and export, Trade. Foreign Trade.

અહીં પ્રથમ કૃતિ અને દ્વિતીય કૃતિ માટે નીચે મુજબના વર્ગ નિર્દેશી સંલેખ બનાવવાના થાય છે :

પ્રથમ કૃતિ માટેના વર્ગ નિર્દેશી સંલેખ

(1) EXPORT AND IMPORT, TRADE, ECONOMICS	X:54
(2) TRADE, ECONOMICS	X:5
(3) ECONOMICS	X

દ્વિતીય કૃતિ માટેનો વર્ગ નિર્દેશી સંલેખ

(4) VALUE, ECONOMICS	X :7

ગ્રંથ નિર્દેશી સંલેખ (પ્રથમ કૃતિના કર્તા માટે)

	MARSAL (Alfred).	
		Pure theory of foreign trade. X:54 N30
		○

ગ્રંથ નિર્દેશી સંલેખ (પ્રથમ કૃતિના શીર્ષક માટે)

અહીં ગ્રંથ કે પ્રલેખનું શીર્ષક ગ્રંથ કે પ્રલેખના વર્ગિક સાથે સંલગ્ન ન હોવાથી પ્રલેખના શીર્ષકનો સંલેખ પણ બનાવવામાં આવશે.

		PURE THEORY of foreign trade
		By Marshal. X:54 N30
		○

નામાંતર નિર્દેશી સંલેખ (પ્રથમ કૃતિ માટે)

		JOHNSON (Samuel)
		Pure theory of domestic values. Printed as Part 2 with Marshal. Pure theory of foreign trade. X:54 N30
		○

नरुदेशी संलेख (दुवलतुड कृतुत ड़ाटे)

		PURE THEORY of domestic values.
		By Johnson. Printed as Part 2 with Marshal. Pure theory of foreign trade. X:54 N30

डुदलडरल- 8 :

A Textbook of sound By A.B.Wood Harper and Brothers New York 1955

Higher Algebra By Ram Gopal Sharma Students Friends & Co. Agra 1985

Other Information :

Call Number : C3 J5 (First Bkoo)

B25 M5 (Second Bkoo)

Accession Number : 6542

Note : Both books have been bound together
in the library

મુખ્ય સંલેખ

	C3 J5	Composite book
6542		WOOD (A.B.). A Textbook of sound. 2 Sharma (Ram Gopal): Higher Algebra. B25 M5

વિશિષ્ટ નામાંતર સંલેખ

	B25 M5	
		Sharma Higher Algebra. Bound as part 2 with C3 J5 Wood. A Textbook of sound.

B25 M5	Part 2	○	Sound, Physics. Physics Higher Algebra, Mathematics. Algebra, Mathematics. Mathemathics. Wood (A.B.). Sharma (Ram Gopal).

वर्ग निर्देशी संक्षेप-1 (प्रथम ग्रंथ भाटे)

		SOUND, PHYSICS.
		For documents in this Class and its sub-divisions see Classified Part of the Catalogue under the Class Number C3
		○

વર્ગ નિર્દેશી સંલેખ-2 (પ્રથમ ગ્રંથ માટે)

		PHYSICS
		For documents in this Class and its sub-divisions see Classified Part of the Catalogue under the Class Number C
		○

વર્ગ નિર્દેશી સંલેખ-1 (દ્વિતીય ગ્રંથ માટે)

		HIGHER ALGEBRA, MATHEMATICS.
		For documents in this Class and its sub-divisions see Classified Part of the Catalogue under the Class Number B25
		○

वरुग नरुडेशी संलेख-2 (दुवलतीड ग्रंथ डरते)

		ALGEBRA, MATHEMATICS.
		For documents in this Class and its sub-divisions see Classified Part of the Catalogue under the Class er B2
		○

वरुग नरुडेशी संलेख-3 (दुवलतीड ग्रंथ डरते)

		MATHEMATICS
		For documents in this Class and its sub-divisions see Classified Part of the Catalogue under the Class er B
		○

ग्रंथ नरुडेशी संलेख (डुरथड ग्रंथनरु लेखक डरते)

		WOOD (A.B.)
		A Textbook of sound . C3 J5
		○

ગ્રંથ નિર્દેશી સંલેખ (દ્વિતીય ગ્રંથના લેખક માટે)

		SHARMA (Ram Gopal)
		Higher Algebra. Higher Algebra. Bound as part 2 with Wood. A Textbook of sound. C3 J5

તમારી પ્રગતિ ચકાસો :

(11) નીચે દર્શાવેલી આખ્યાનું સૂચિકરણ સીસીસી મુજબ કરો

(12) નીચે આપેલા પ્રશ્નો માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(12.1) બે કે તેથી વધુ ગ્રંથો ભેગા બંધવામાં આવે કે પ્રકાશિત કરવામાં આવે તેને _____ ગ્રંથ કહેવામાં આવે છે.

- (અ) સંપાદિત (બ) કૃત્રિમ બૃહવંશ
(ક) અભિનંદિત (ડ) સામાન્ય

(12.2) જો ગ્રંથ ગ્રંથાલય દ્વારા ભેગા બંધાવવામાં આવ્યા હોય તો ગ્રંથની આખ્યા કે શીર્ષક લખ્યા પછી નવી લીટી છે બીજી ઊભી રેખાથી વિવરણાત્મક પદ _____ લખવામાં આવે છે.

- (અ) 'Bound as part-2 with'
(બ) 'Printed as part- 2 with'
(ક) Written with part-2
(ડ) આમાંથી એકપણ નહીં

નોંધ : (1) તમારી નોંધપોથીમાં ઉત્તર લખો

(2) એકમના અંતે આપેલા ઉત્તરો સાથે તમારા ઉત્તરો સરખાવો.

15.5 સારાંશ (SUMMARY)

આ એકમમાં સીસીસી મુજબ તૈયાર કરવામાં આવતા વિવિધ પ્રકારના નામાંતર (પૃથક્કરણીય) સંલેખો અંગેના નિયમોની સમજણ આપી. સરળ ગ્રંથના કોઈ એક ભાગ કે અંશ તરફ નિર્દેશ કરવા કે ધ્યાન આકર્ષિત કરવા માટે 3 વિભાગો ધરાવતો સામાન્ય નામાંતર સંલેખ તૈયાર કરવાનો હોય છે. આ ઉપરાંત સામાન્ય બૃહવંશ ગ્રંથના કોઈ ભાગ કે અંશ તરફ નિર્દેશ કરવા માટે 7 વિભાગો ધરાવતો વિશિષ્ટ નામાંતર સંલેખ તૈયાર કરવામાં આવે છે. ગ્રંથમાં રજૂઆત પામેલ યોગદાનમાંના કોઈ એક ભાગ કે અંશ પ્રત્યે વાચકોનું ધ્યાન દોરવા 8 વિભાગો ધરાવતો શૃંખલા નામાંતર સંલેખ બનાવવામાં આવે છે. એ જ રીતે ઘણીવાર ગ્રંથાલયો દ્વારા બે કે તેથી વધુ ગ્રંથોને ભેગા બંધાવવામાં આવે કે પ્રકાશક દ્વારા જ ગ્રંથોને એક જ આવરણમાં સાથે પ્રકાશિત કરવામાં આવે તો આ સંજોગોમાં સંપુટની અન્ય કૃતિઓ તરફ વાચકોનું ધ્યાન દોરવા 7 વિભાગોવાળો વિશિષ્ટ નામાંતર સંલેખ બનાવવામાં આવે છે. અહીં નોંધનીય બાબત એ છે કે સામાન્ય બૃહવંશ ગ્રંથ તેમજ કૃત્રિમ બૃહવંશ ગ્રંથોના વિશિષ્ટ નામાંતર સંલેખોમાં 7 વિભાગો હોવા છતાં બંનેનું માળખું બિલકુલ અલગ સ્વરૂપનું હોય છે. આમ, આવા પ્રકારના સંલેખો ગ્રંથના કોઈ એક ભાગ કે અંશ તરફ વાચકોનું ધ્યાન દોરવા માટે ખૂબજ અગત્યના ગણાવી શકાય.

15.6 તમારી પ્રગતિ ચકાસોના ઉત્તરો (ANSWER TO SELF CHECK EXERCISE)

- (1) એએસીઆર-2 મુજબ પૃથક્કરણીય સંલેખ એટલે કોઈ પ્રલેખ કે જેનો વ્યાપક સંલેખ બનાવેલો છે તેના કોઈ એક અંશ કે ભાગ માટેનો સંલેખ.
- (2) સીસીસી અંતર્ગત વિવિધ પ્રકારના પૃથક્કરણીય સંલેખો નીચે મુજબ છે :
 - (1) વિષય પૃથક્કરણીય સંલેખો
 - (2) કર્તા પૃથક્કરણીય સંલેખો
 - (3) આખ્યા પૃથક્કરણીય સંલેખો
 - (3.1) (ડ) કોઈ એક ભાગ
 - (3.2) (ક) ગ્રંથમાળા
- (3) વિવિધ પ્રકારના વિષય પૃથક્કરણીય સંલેખો નીચે મુજબ છે :
 - (1) સરળ ગ્રંથનો નામાંતર સંલેખ
 - (2) સામાન્ય બૃહવંશ ગ્રંથનો નામાંતર સંલેખ
 - (3) કૃત્રિમ બૃહવંશ ગ્રંથનો વિશિષ્ટ નામાંતર સંલેખ
 - (4) સામયિક પ્રકાશનોનો નામાંતર નિર્દેશી સંલેખ

(4) સામાન્ય નામાંતર સંલેખોના વિભાગો આ પ્રમાણે છે :

(1) અગ્ર વિભાગ

(2) નિર્દેશ વિભાગ

(3) પ્રાપ્તિ સ્થાન વિગત

- નિર્દેશિત પ્રલેખનો સ્થાનાંક

- નિર્દેશિત પ્રલેખનું શીર્ષક

- નિર્દેશિત પ્રલેખની આખ્યા અને આવૃત્તિ (જો હોય તો) તેમજ નિર્દેશિત પ્રલેખ પરથી નિર્દિષ્ટ પ્રલેખમાંના પ્રાપ્તિ સ્થાનનું વિવરણ

(5) મુખ્ય સંલેખ

	0111,3	X M29 N35
	2468	COOK (Thomas), Ed. Best Short Stories
		○

આલેખ

0111,3M51, T. P.1-20	○	Works, Fiction, English
0111,3M67, B.P. 21-41		Fiction, English
0111,3M29, H.P. 48-52		English Literature Literature
		Cook (Thomas), Ed. Stevenson (RL), Galsworthy (John). Meredith (George)

વર્ગ નિર્દેશી સંલેખ

1. WORKS, FICTION, ENGLISH	0111,3 X
2. FICTION, ENGLISH	0111,3
3. ENGLISH LITERATURE	0111
4. LITERATURE	0

ગ્રંથ નિર્દેશી સંલેખ

		COOK (Thomas), Ed.
		Best Short Stories, 0111, 3 X M29 N35
		○

	0111, 3M51, T.	
		Stevenson. Two sisters See 0111,3x M29 N35 Cook, Ed. Best Short Stories, P.1-20 ○

	0111,3M67, B	
		Galsworthy Black morning See 0111,3 x M29, N35 Cook, Ed. Best Short stories, P21-41 ○

	0111, 3 M29, H
	Meredith Hotel See 0111,3x M29, N35 Cook, Ed. Best Short Stories, P 42-52 ○

	STEVENSON (RL)
	Two Sisters Forming P1-20 of Cook, Ed. Best Short Stories, 0111, 3x M29 N35 ○

		GALSWORTHY (John)
		Black morning Forming P 21- 4 of Cook, Ed. Best Short Stories, 0111, 3x M29 N35
		○

		MEREDITH (George)
		Hotel Forming P 42 – 52 of Cook, Ed. Best Short Stories, 0111, 3x M29 N35
		○

(6)

	E N70	
	8765	ROBERTSON (SE) and WILLIAMS (P.A.), Ed. Contribution to Chemistry : Memorial Volume to Robert Smith ○

E:2, P 287 – 340	○	Chemistry Physical Chemistry Robertson (SE) and Williams (PA), Ed. Williams (PA) and Robertson (SE), Ed. Boggs (JW) Festchriff Smith (Robert), Ded. Memorial Volume.

	E: 2	
		Boggs Modern Physical Chemistry See Robertson and Williams Contribution to Chemistry, P 287 – 340 ○

વર્ગ નિર્દેશી સંલેખ

1. CHEMISTRY E
2. PHYSICAL CHEMISTRY E:2

		ROBERTSON (SE) AND WILLIAMS (PA), Ed.
		Contribution to Chemistry, E N20 ○

		WILLIAMS (PA) and ROBERTSON (SE), Ed.
		Contribution to Chemistry E N70
		○

		BOGGS (JW)
		Modern Physical Chemistry Forming P 287-340 of Robertson and Williams, Ed. Contribution to Chemistry EN 70
		○

		FISTCHRIFT.	
		Smith (Robert)	DE N70

		SMITH (Robert) D Ed.	
		FISTHRIFT	E N70

		MEMORIAL VOLUME
		See FISTHRIFT
		○

15.7 સંદર્ભો અને વિશેષ વાંચન (REFERENCES AND FURTHER READING)

- Krishan Kumar (1993). An Introduction Cataloguing Practice, 3rded.reprint. New Delhi : Vikash Publishing House.
- Ranganathan, S.R. (1989). Cataloguing Practice. 2nd ed. reprint Bangalore : SaradaRanganathan Endowment for Library Science.
- Ranganathan S.R. (1988). Classified Catalogue Code with Additional Rules for Dictionary Catalogue.5th ed. reprint. Bangalore : Ranganathan Endowment for Library Science.
- Ranganathan, S.R. (1990). Colon Classification.6thed. reprint. Bangalore : Ranganathan Endowment for Library Science.
- Sehgal, R.L. (1996). Cataloguing Practice Classified Catalogue Code (CCC). New Delhi : EssEss Publisher.
- Sharma, Arun Kumar (2019). Cataloguing : Practice with Special Reference to Classified Catalogue Code (CCC) and Aacr-2.Reviseded. New York : Larsen and Keller Education.

- Sharma, C.D. and Dave, Meenaxi (1990).Classified Catalogue Code in Theory and Practice. Jodhpur : Scientific Publications.
- Verma, A.K. (19+88). Classified Catalogue Code : Entries and Procedure. New Delhi : Criterion Publications.

•